

OBSAH

I. KRIZE ŘÍMSKÉ ŘÍŠE V POZDNÍM PRINCIPÁTU	5
1. ÚVOD	5
2. KRIZE VLÁDY	6
Vojenská monarchie Severovců	6
3. PROMĚNA VOJSKA VE 3. STOLETÍ	8
4. CÍSAŘSKÁ MOC	9
Vojenští císařové a vnější ohrožení říše	10
5. PROMĚNA SPOLEČNOSTI, KRIZE MĚSTSKÝCH ELIT	18
6. HOSPODÁŘSKÁ KRIZE	20
7. PRÁVNÍ KRIZE A ÚPADEK OBČANSTVÍ	22
8. SHRNU TÍ	27
II. DOMINÁT	28
1. NÁZEV A ZÁKLADNÍ ODLIŠNOSTI OPROTI PRINCIPÁTU	28
2. POSTAVENÍ CÍSAŘE	28
3. DIOCLETIANOVA TETRARCHIE	31
4. NOVÉ ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ ŘÍŠE	32
Samosprávné jednotky	38
5. DAŇOVÝ SYSTÉM A MĚNA	39
6. VOJSKO ZA DOMINÁTU	41
7. NÁBOŽENSTVÍ	43
8. STAVY	48
9. SOCIÁLNÍ HNUTÍ	55
10. SHRNU TÍ	56
III. ZAHRANIČNÍ SITUACE A VZTAHY ŘÍMSKÉ ŘÍŠE V OBDOBÍ DOMINÁTU	57
1. HUNOVÉ A ŘÍMSKÉ IMPÉRIUM	58

2. GÓTOVÉ A ŘÍMSKÉ IMPÉRIUM.	61
Vizigóti	62
Ostrogóti	67
3. VANDALOVÉ V ZÁPADOŘÍMSKÉ SEVERNÍ AFRICE, SVÉBOVÉ V HISPÁNII	72
4. „BARBARSKÉ“ STÁTY V ŘÍMSKÉ GALLII	75
Burgundi	75
Frankové	76
5. ALAMANI A ŘÍMANÉ	78
6. LANGOBARDI A ŘÍMSKÉ DĚDICTVÍ.	79
7. „BARBAŘI“ V DIECÉZI BRITANNIAE.	81
8. VÝCHODNÍ SOUSEDÉ ŘÍMSKÉHO IMPÉRIA	81
9. SHRNUTÍ	84
IV. ZÁPADOŘÍMSKÁ ŘÍŠE PO ROZDĚLENÍ STÁTU	85
Poslední dvacetiletí římské říše na Západě (obraz urychleného úpadku)	87
V. VÝVOJ ŘÍMSKÉHO VÝCHODU PO ROCE 395 (DO SMRTI CÍSAŘE IUSTINIANA).	91
VI. MOŽNÉ PŘÍČINY PŘEŽITÍ ŘÍMSKÉHO VÝCHODU	97
VII. SHRNUTÍ	98
VÝBĚR Z LITERATURY.	99

Účelem těchto skript není tradičně encyklopedicky popisovat dění, ale ukázat hlavní vývojové procesy sledovaného období, proměny antického světa v posledních staletích trvání římské říše, dát možnost srovnávání mezi vývojem římského Východu a Západu, poznat úlohu tzv. barbarů a dění doby velkého stěhování národů v římském světě, v neposlední řadě pak poukázat na roli ideologie v období, kdy se tvořila nová tvář Evropy.

Některé rysy charakteristické pro období dominátu se utvářely už na sklonku principátu. Abychom mohli sledovat kořeny změn, které přináší pozdně římské císařství, budeme se zde zabývat nejprve obdobím pozdního principátu.